

Lov na znanje

UP.02.1.2.01.00668

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PROJEKTI KONZORCIJ

Nositelj: Lovačka
udruga Benkovac

Partner: Agencija za
ruralni razvoj Zadarske
županije AGRRA

Trčka, Poljska jarebica (Perdix perdix)

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Rasprostranjenost

- Postojbina trčke je prostrana stepa Euro-Azije, s umjerenim klimatskim obilježjima te s propusnim, krupno zrnatim pješčanim tlom, na kojem uglavnom raste grmolika vegetacija
- Optimalne uvjete s obzirom na stanište danas joj pružaju nizinska područja Srednje Europe
- U Hrvatskoj su trčke najbrojnije zastupljene u nizinskim kontinentalnim predjelima, u područjima intenzivne agrarne proizvodnje, s većim brojem poljoprivrednih kultura na manjem prostoru (npr. polikulture kukuruza, ječma, pšenice, heljde, djeteline ili repe)

LOV NA ZNANJE

Trčka, Poljska jarebica (Perdix perdix)

Rasprostranjenost

- Kao što nam i sam drugi naziv - 'poljska jarebica', koji je u nekim našim krajevima uobičajen za trčku kazuje, ova naša autohtona koka najradije prebiva na polju
- Najčešće se jata trčaka zadržavaju na suhom, dobro propusnom pjeskovito-ilovastim tlu na kojem ima i različitih poljskih usjeva i gustiša u kojima se trčke tijekom dana mogu skloniti

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Izgled i građa tijela

- Odrasle trčke u dužinu narastu do 30 cm, a raskriljene mjere oko 50 cm
- Rep im je dugačak od 7 do 10 cm
- Jedinke oba spola vagnu od 300 do 400 grama, pa tako između mužjaka i ženki nema većih razlika
- Spolni dimorfizam nije tako dobro izražen kao kod fazana, no ipak je kod ulovljenih primjeraka moguće razlikovanje spolova
- Mužjaka možemo raspoznati na osnovu specifične obojenosti krilnog perja, jer na svakom peru duž centralne osi postoji uzdužna svijetla pruga, dok se kod ženki pored uzdužne pojavljuju i poprečne okomite pruge bijele boje

LOV NA ZNANJE

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Izgled i građa tijela

- Temeljna je boja perja zagasito smeđa, mjestimično sivkasta s bjelkastim uzdužnim i poprečnim šarama
- Kljun mladih jedinki je sivo modar, u starijih siv, a u posve starih trčki sivo bijel
- Oko očiju nalazi se uska, jarko crveno obojena, pruga gole kože
- U ženki je pruga slabije izražena, manje jarkih boja, a u mužjaka je pruga izrazitije obojena te iza oka oblikuje trokut

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Izgled i građa tijela

- Glava i vrat sa prednje strane i bočno obojeni su smeđe hrđasto crvenkasto, a tjeme je smeđe sa sitnim bijelim prugama i točkicama
- Leđa su sivkasto-smeđe boje s bjelkastim šarama po perima, koje mogu biti uzdužne i poprečne
- Prsa su pepeljasto modra, a trbuh i gnjatovi svjetlo sivo-bijeli

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Izgled i građa tijela

- Na prsima je smeđe perje poredano u obliku potkove
- Tamno smeđa potkova uvijek se pojavljuje u mužjaka, no mogu je imati i starije ženke, pa stoga smatramo da ovaj znak raspoznavanja spolova nije pouzdan te ga je uputno upotpuniti s pregledom krilnog perja, oblika i boje kljuna, boje tjemena te izgleda i obojenosti kože oko očiju

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Izgled i građa tijela

- Krilno perje s gornje strane je u nijansama hrđasto-smeđe s uzdužnim do poprečnim prugama
- Velika letna pera su hrđasto-smeđe boje s zemljastom nijansom i karakterističnim poprečnim bjelkastim prugama
- Na osnovu zaobljenosti vrhova prvih dvaju letnih pera moguće je odrediti starost trčki, jer su kod mladih jedinki vrhovi šiljati, a kod starijih primjeraka letna pera završavaju tupo i stoga su oblija

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Izgled i građa tijela

- Repno perje je uvijek parnog broja (najčešće 18 pera) sivkaste boje s hrđasto-crvenkasti preljevom
- Dva srednja repna pera su izrazito hrđasto-crvenkasta, a ostala su sivkasto hrđasto-crvenkasta
- Važno je napomenuti da su u mužjaka repna pera tamnija nego u ženki
- Sto se tiče obojenosti nogu, u mladih trčki su noge žute, u starijih su svjetlije

Trčka, Poljska jarebica (Perdix perdix)

Način života i ishrana

- Trčke najradije žive i prebivaju u poljima te sličnim nizinskim predjelima
- Osobito vole mjesta gdje se poljski usjevi izmjenjuju, jer tu lagano dolaze do zaklona
- Trčke preferiraju i živice te manje gustiše koji se izmjenjuju s većim neobrađenim površinama, kao i s poljoprivrednim zemljištem na kojem su zasijane polikulture

Trčka, Poljska jarebica (Perdix perdix)

Način života i ishrana

- Velike površine šuma trčke izbjegavaju
- Za vrijeme jeseni i zime kada nestaje skloništa u polju, jata trčki povlače se u mlade branjevine, voćnjake i vinograde
- Trčke rijetko noće u gustišu i branjevinama, već najradije traže prenoćište u polju, poljskim usjevima ili livadama

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Način života i ishrana

- Kada se počne mračiti dozivaju se poznatim 'čiri - čiri' i formiraju grupu
- Sve trčke iz jednog jata okupljaju se te zajedno prelijeću dio polja i tamo gdje slete obično i noćivaju
- Javljaju se rano ujutro, a potom prelijeću poznati teren jedan do dva puta, nakon čega zašute i pođu u potragu za hranom

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Način života i ishrana

- Po prehrambenim navikama trčka kao i ostale poljske koke spada u svejede, što znači da uzima i biljnu i životinjsku hranu
- Dnevne potrebe odraslih trčki iznose oko 30 do 40 grama hrane, a odnos biljne i životinjske hrane varira u zavisnosti od starosti trčke, kao i od godišnjeg doba
- U tek izleglih pilića udio hrane životinjskog podrijetla je vrlo visok (do 7 dana starosti 95% hrane je animalnog podrijetla), a kasnije se taj postotak postupno smanjuje u korist hrane biljnog podrijetla

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Način života i ishrana

- Do sada je mnogim istraživanjima dokazano da trčke ne prave na poljskim usjevima štete
- Hrane se kukcima, crvima, ličinkama, paucima, leptirima, muhama, skakavcima, a istraživanja su pokazala da trčke prvenstveno tamane štetne insekte, a najkorisnije su se pokazale u smanjivanju broja krumpirovih zlatica
- Kada životinjske hrane prirodno ponestane, tijekom jeseni i zime trčke traže razno sjemenje i to ponajviše ono od raznih trava i korova
- Poznato je da trčka uzima samo ono zrnje koje leži na tlu, nikada ga ne skida s klasa, no znade čeprkati po zimskim usjevima čupkajući zelene vrhove

LOVNA ZNANJE

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

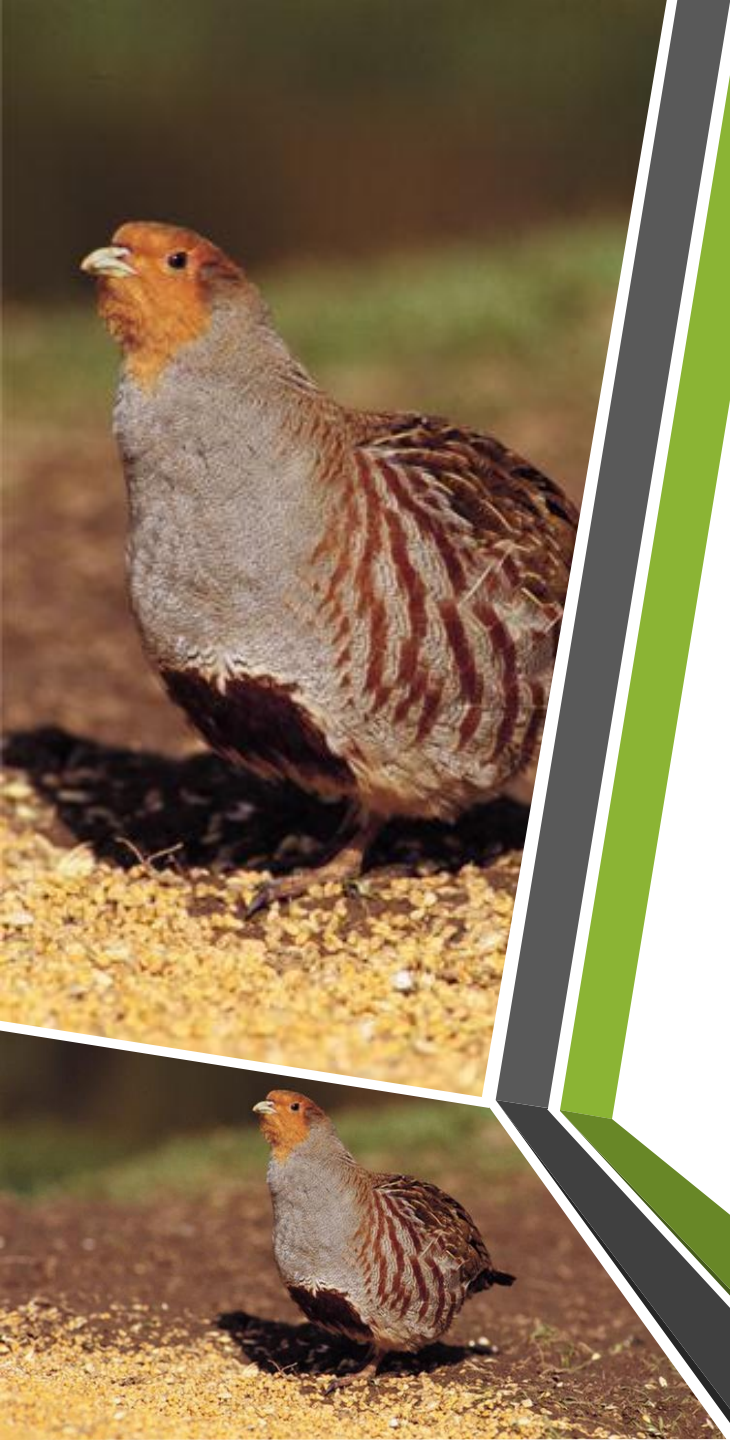
Način života i ishrana

- Zimi po snijegu, ukoliko nema zaleđene kore rado se ukopava u rupe, a pravi i hodnike pod snijegom da dođe do zemlje u potrazi za hranom
- Na velikim snježnim površinama sakriva se od neprijatelja, a ukoliko se stvori smrznuta pokorica koja onemogućava trčkama ukopavanje javljaju se gubici koji mogu biti vrlo veliki
- Za zime trčke slično kao i fazani ne stradavaju od studeni, nego od gladi, a da se to ne dogodi treba ih za vrijeme nepovoljnih atmosferskih prilika izdašno hraniti, u posebno izgrađenim hranilištima
- Praćenjem jata i njihova obitavanja tokom zime utvrđeno je da se trčke rado zadržavaju pokraj putova, uz živice i grmove, kao i na kukuružištima u potrazi za hranom, na takvim mjestima treba posipati hranu (proso i žito) uz koju je dobro nasuti i pijeska, trinja i otpadaka od vršidbe

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Razmnožavanje

- Trčka je monogamna vrsta u koje se mužjak pari s jednom ženkom - kokom, kojoj ostaje vjeran do kraja života
- Cijelo leglo jednog para živi zajedno, sve do iduće sezone parenja
- U vrijeme parenja mužjaci se natječu za naklonost ženki, a uvijek biraju družice iz susjednog jata i na taj način izbjegavaju parenje u srodstvu
- Odmah nakon sparivanja mužjak i ženka napuštaju jato i odlaze u potragu za povoljnim terenom za gniježđenje
- Obično za gnijezdo odabiru mirno i skrovito mjesto na ocjeditom tlu, u čijoj blizini ima dovoljno izvora hrane

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Razmnožavanje

- Gnijezdo trčka radi na zemlji, to je najčešće udubina u tlu promjera 12 do 15 cm, koju ženka oblaže suhom travom i perjem
- Nakon parenja u travnju i svibnju snese starija trčka od 7 do 10 jaja, a srednje dobna od 15 do 22 jaja (najčešći prosjek je 18 jaja)
- Jaja su jednobojna, svijetlosmeđa sa blagom maslinastom nijansom, dugačka oko 35 mm, široka 25 mm i teška oko 15 g

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Razmnožavanje

- U normalnim prilikama ženka snese sva jaja tijekom 21 dana
- Jaja nese najradije na djetelištima, livadama i žitnim poljima gdje nalazi dosta zaklona
- Nakon što snese sva jaja ženka započinje sjediti na jajima, a mužjak u blizini budno pazi na sve vrste opasnosti
- Koka će u prvih 10-15 dana sjedenja lako pobjeći s gnijezda ukoliko je zastrašena, ali pri koncu sjedenja ne bježi i tada može lagano stradati
- Pilići se izlegnu za 23 dana
- Na jajima kao i u fazana sjedi samo koka, ali se za piliće brinu oba roditelja, strada li koka, pijevac preuzima brigu o potomstvu

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Razmnožavanje

- Ukoliko pronađemo napušteno gnijezdo s netom izvaljenim pilićima dobro je znati da malene potrkušce ne smijemo hraniti u prvih 12 sati, a kasnije im se ukoliko postoje mogućnosti preporuča prehrana s zdrobljenom rižom ili pšenicom, prije nakvašenom i pomiješanom s mladim lišćem koprive i kuhanim bjelanjkom
- Izgubi li prvo leglo koka pravi drugo gnijezdo, no ono je uvijek slabije i sa manjim brojem jaja (10 do 12 jaja)

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Neprijatelji i bolesti

- Prirodni gubitci koji nastaju za vrijeme zime najveći su ukoliko je zima duga, sa mnogo duboka snijega (u takvim slučajevima dolazi tijekom noćenja do hvatanja mokrog snijega, koji se poput gruda hvata za rep trčki)
- Za trčke je štetna i visoka vlažnost, naročito kada je povezana s hladnoćom
- U proljeće hladno i vlažno vrijeme ometa i prekida parenje, a kasnije otežava gniježđenje (potapanje gnijezda i propadanje jaja)
- U prvim danima života pilića, najčešće u lipnju hladno i vlažno vrijeme može uzrokovati slabije preživljavanje pilića i shodno tomu slabiji prirast

LOVNA ZNANJE

Trčka, Poljska jarebica (*Perdix perdix*)

Neprijatelji i bolesti

- Predatori koji najčešće napadaju trčke su kobci, jastrebovi, škanjci, vrane, svrake, lisice, divlje mačke, obje lasice, jazavci, kune bjelice i zlatice, tvorovi, a jaja trčki uništavaju ježevi, štakori i zmije
- Trčke stradavaju od unutarnjih (crijevni i plućni paraziti) te vanjskih nametnika (grinje, krpelji), a od bolesti najčešće se pojavljuju boginje, kolera i kuga peradi te tifus

LOV NA ZNANJE

Hvala na pažnji

Program socijalnog uključivanja 2

2. Modul

AGRRA, Senad Salihović, mag.ing.agr.

senad.salihovic@agrra.hr

Osnovne informacije

Razdoblje provedbe

- 03. travnja 2020. godine - 03. travnja 2022. godine

Područje provedbe

- Grad Benkovac

Ukupna vrijednost

- 1.155.802,00 HRK (100% bespovratna sredstva)